

ADMIRE

ENGAGEMENTEN EN INCENTIVES IN DE OVERGANGSGEBIEDEN

Landbouwbevraging stakeholders in Graafweide-Schupleer

Radboud University

ZOO
ANTWERPEN

Antwerp Zoo
Foundation

Auteur(s)

Nathalie Kindt, Vlaamse Landmaatschappij
Katrijn Vos, Vlaamse Landmaatschappij

Datum

Juli, 2024

Contact

Katrien Wijns | Projectcoördinator Interreg ADMIRE
Natuurpunt Beheer | Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, Belgium
katrien.wijns@natuurpunt.be | +32 (0)497/05.29.21
www.grensregio.eu/projecten/admire

Dit project werd mogelijk gemaakt door Interreg Vlaanderen-Nederland met steun van steun vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Vlaanderen
is open ruimte

ADMIRE – Engagements en incentives in de overgangsgebieden

Landbouwbevraging stakeholders
Graafweide-Schupleer

2024

COLOFON

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij - Regio Oost
Vestiging Herentals
Cardijnlaan 1
2020 Herentals
www.vlm.be

Opdrachtgever:

/

Redactie:

Rapportering van:

1. identificatie en
2. benadering van de stakeholders in het projectgebied Graafweide-Schupleer in het kader van de uitvoering van het Europees Project ADMIRE

is opgemaakt door volgend projectteam:

Nathalie Kindt
Katrijn Vos

Coverfoto: /

Datum Rapport: juli 2024

INHOUD

1.	Inleiding.....	4
2.	Methodiek.....	5
2.1.	Afbakening doelgroep	5
2.2.	Aanpak	6
2.3.	Voorbereiding	6
3.	Beschrijving Landbouwgebruik en relevante criteria	7
3.1.	Landbouwpercelen en -bedrijven	7
3.2.	Relevante criteria	7
3.2.1.	Beheergebied	7
3.2.2.	Fluviale en pluviale overstromingskans	8
4.	Resultaten bevraging	9
4.1.	Kwantitatieve analyse	9
4.1.1.	Aantal bevestigingen	9
4.2.	Kwalitatieve analyse	10
4.2.1.	Algemene reactie en interesse	10
4.2.2.	Concrete stappen	11
4.2.3.	Input landbouwers	12
5.	Conclusies en aanbevelingen	14
	Bijlage I: Indicatieve vragenlijst	15
	Bijlage II: Voorbeeld van een bedrijfsfiche.....	17
	Bijlage III: Enkele typekaarten	18

1. INLEIDING

In april 2023 stapte de VLM mee in het Europees Project ADMIRE (adding mire), dat als hoofddoelstelling heeft: het belang van veen in de grensregio Vlaanderen-Nederland herwaarden in het licht van haar ecosysteemdiensten en de toestand van deze belangrijke veengebieden in de regio verbeteren.

Samen met negen andere partners uit Vlaanderen en Nederland¹ zal tijdens de programmaperiode 2023-2026 gewerkt worden in enerzijds enkele projectgebieden en anderzijds in hieraan gekoppelde overgangsgebieden. De projectgebieden voor Vlaanderen zijn:

- De Laakvalleien, waaronder Vallei van de Kleine en Grote Laak
- Vallei van de Zwarte Beek
- Kleine Netevallei waaronder De Zegge en Graafweide-Schupleer.

In de overgangsgebieden wil men nagaan hoe het landgebruik kan worden geoptimaliseerd in functie van het veen en onder welke voorwaarden economische activiteiten (zoals landbouw) mogelijk zijn onder veenbeschermende en -herstellende maatregelen.

Hiertoe wil men samen met de landbouwers nagaan hoe aangepast landgebruik kan toegepast worden en welke financieringssystemen of samenwerkingen mogelijk zijn.

Hiernaast wordt het gebied als testcase gebruikt om enerzijds beheerovereenkomsten op maat in te zetten. Deze situeren zich o.m. op het vlak van buffering van waterlopen. Naast de implementatie van de beheerovereenkomsten zal de VLM ook een vergoedingssysteem voor gewasverlies als gevolg van toegepaste vernatting onderzoeken.

Hiertoe startte de Vlaamse Landmaatschappij een begeleidingstraject op voor landbouwers in het Kleine Netegebied.

Dit rapport omschrijft de methodiek van dit traject gaande van identificatie tot (keukentafel)gesprek voor een eerste afgebakende doelgroep, zijnde de landbouwers in het gebied Graafweide-Schupleer.

¹ Natuurpunt Beheer, de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen (KMDA), Natuurmonumenten, Bosgroep Zuid-Nederland, Universiteit Antwerpen, Radboud Universiteit, Stichting Bargerveen, Natuurpunt Studie, PIDPA

2. METHODIEK

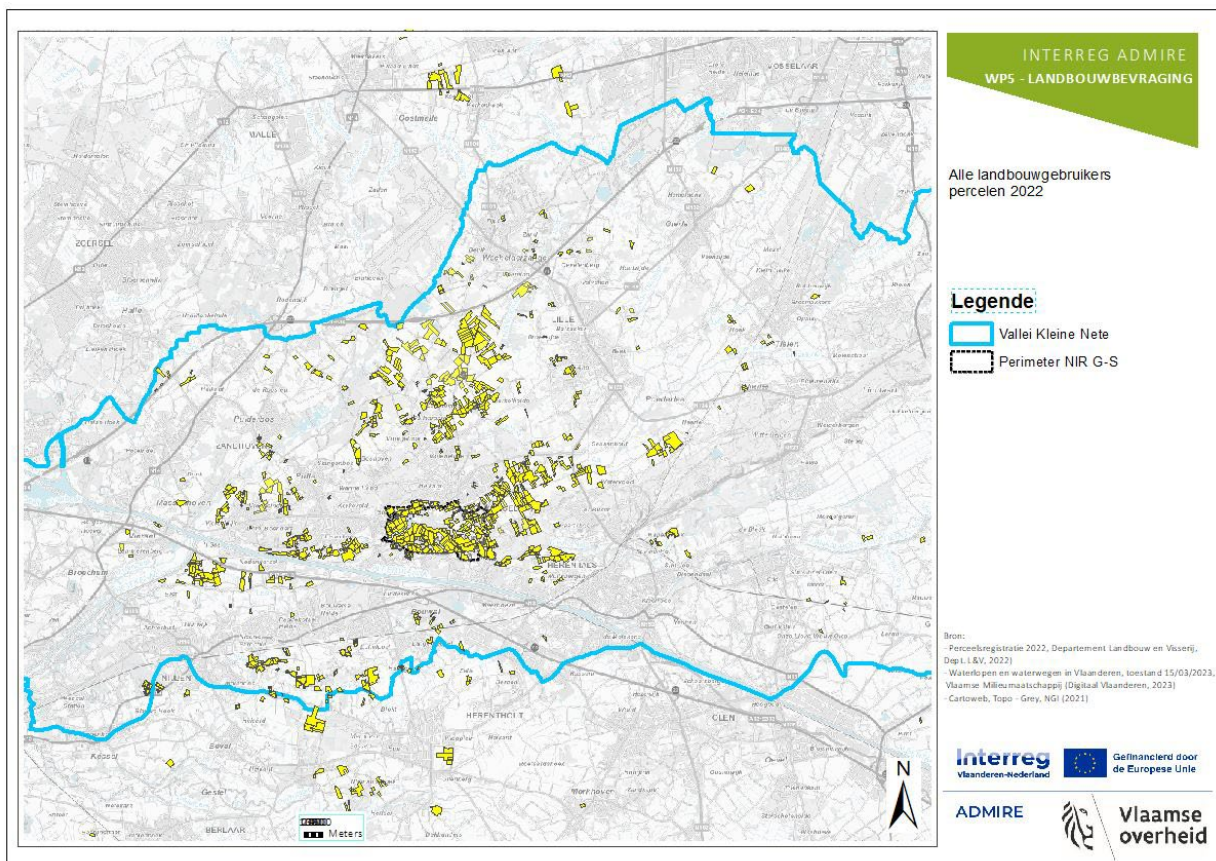
2.1. Afbakening doelgroep

De link met het lopende natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer zorgde ervoor dat de doelgroep afgebakend werd als volgt: “alle gebruikers van minstens één landbouwperceel binnen de perimeter van het natuurinrichtingsproject.”

We kozen voor de gebruikers van de percelen (en dus niet per definitie de eigenaars), omdat zij diegenen zijn die de veranderingen op het terrein voelen, en met wie de eventuele samenwerkingen (beheerovereenkomst, vergoedingen) gebeuren. De gebruikers ANB en Natuurpunt sloten we uit van de bevraging, gezien zij onze partners in de natuurinrichting zijn.

Van deze doelgroep brachten we alle gebruikspcelen in kaart binnen de vallei van de Kleine Nete, zijnde het projectgebied van ADMIRE.

Dit resulteerde in een doelgroep van 25 gebruikers die samen 1.216 percelen in gebruik hebben, goed voor 1.606 hectaren (zie gele stippen op onderstaande kaart).

Figuur 1 Alle gebruikspcelen van de geselecteerde landbouwers in 2022

2.2. Aanpak

Bij de inrichting van de natte natuurkern in het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer wordt erover gewaakt om de effecten van deze vernatting maximaal binnen deze natuurkern te realiseren en de omliggende, afgebakende landbouwkernen te vrijwaren hiervan.

Bijgevolg was de benadering van de stakeholders gebaseerd op een vrijwillige samenwerking waarbij we tijdens een gesprek samen met hen de watergevoeligheid van hun gebruikspcelen wensen te overlopen. Daarom kozen we ervoor om hen telefonisch te benaderen en hen, na een korte introductie, de volgende keuze te geven:

- het gesprek te beëindigen zonder gevolg wegens geen interesse;
- het interview telefonisch af te nemen (redenen kunnen zijn: weinig tijd of weinig relevante info);
- langs te komen om het interview aan de keukentafel af te nemen.

2.3. Voorbereiding

De voorbereiding van deze gesprekken bestond uit drie onderdelen:

- de opmaak van een vragenlijst, die als leidraad diende bij het telefoneren of bij het keukentafelgesprek (zie bijlage I);
- de opmaak van bedrijfsfiches waarbij alle relevante info over het bedrijf werd samengebracht, met focus op de identificatiegegevens en eerdere contacten met de landbouwer in kader van het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer (zie bijlage II);
- een desktopanalyse van de gebruikspcelen waaruit kaarten (zie bijlage III) werden gedestilleerd, met als lagen:
 - o de waterlopen
 - o de beheergebieden voor beheerovereenkomsten
 - o de afbakening van het GRUP Vallei van de Kleine Nete en Aa²
 - o de fluviale en pluviale overstromingskaarten, die een inschatting weergeven van de kans op overstroming in verschillende scenario's.

Op het kaartmateriaal werden de gekende of mogelijke veengronden niet weergegeven. Bij de start van deze actie was immers enkel kennis van veengronden binnen het projectgebied van Graafweide-Schupleer en meer bepaald binnen de afgebakende natuurkern. Daarbuiten hadden we enkel een niet geverifieerde (+/- 50 jaar oude) bodemkaart ter beschikking. Deze specifieke gronden meer in het oog laten springen, riskeerde volgens ons het gesprek wat te verengen. Nu lag de focus van het gesprek eerder op het toekomstperspectief van hydrologisch herstel van de vallei, waarbij vernatting van bepaalde pcelen waarschijnlijk is, dit los van de bodemsamenstelling van de pcelen.

Na het overlopen van de lijst, beslisten we om één gebruiker niet telefonisch te benaderen. Deze bemest enkel wat pcelen en heeft geen verdere voeling met het gebied. We contacteerden enkel gebruikers, dus de eigenaar van deze pcelen wordt ook hier niet benaderd. De hierna volgende analyse gaat verder met de 24 overige gebruikers.

² Deze afbakening was in ontwerp tot januari 2024 en daarna kon deze definitief meegedeeld worden tijdens de gesprekken

3. BESCHRIJVING LANDBOUWGEBRUIK EN RELEVANTE CRITERIA

3.1. Landbouwpercelen en -bedrijven

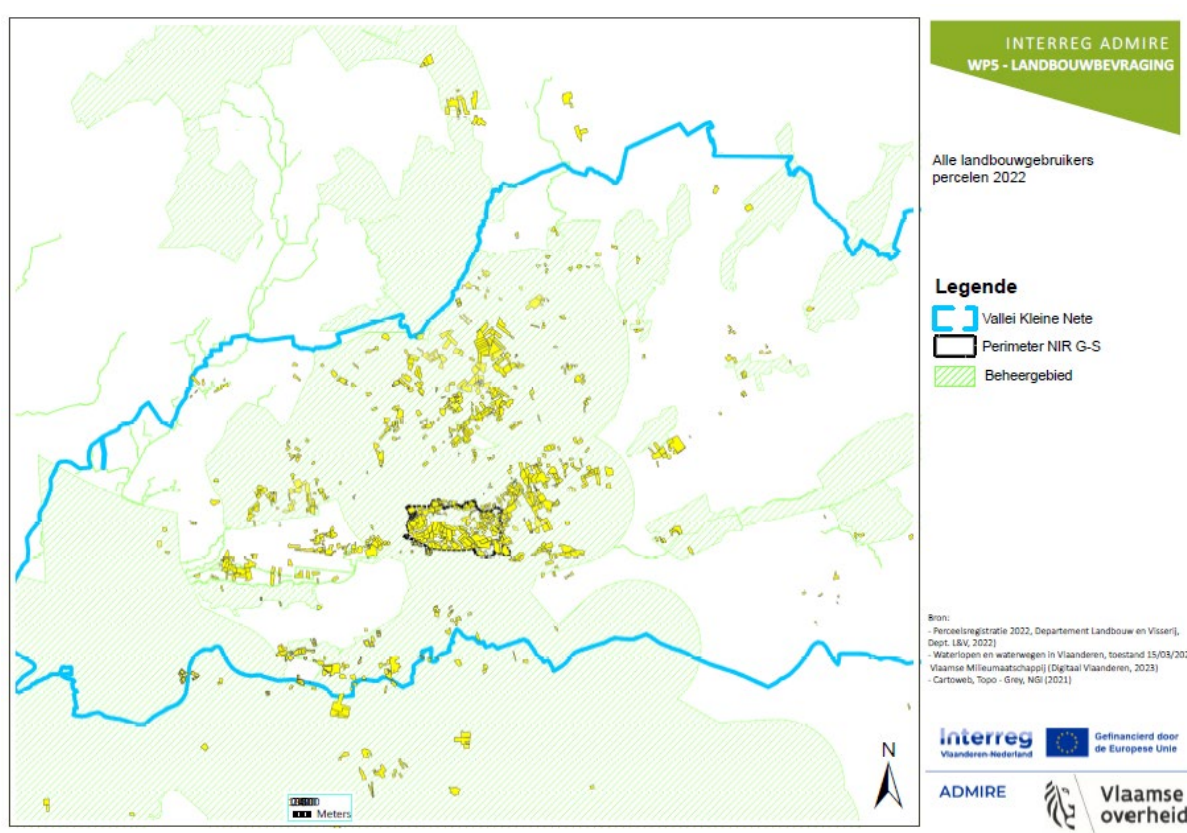
Op basis van de gegevens in onze landbouweconomische databank in combinatie met de verkregen informatie tijdens de gesprekken, konden we de bedrijven als volgt indelen:

- Er zijn 16 professionele bedrijven. Hiervan zijn er 13 veeteeltbedrijven (op één na rundvee), één akkerbouwbedrijf, één paardenfokkerij en één kinderboerderij. Samen hebben ze 1.372ha in gebruik, ofwel 95,8% van de totale oppervlakte.
- De acht hobbybedrijven hebben meestal enkele graasdieren. Van sommigen is er geen landbouwaangifte (kleintjes) en zijn er weinig gegevens. Ze geven samen 59ha of 4,2% van de oppervlakte aan.

3.2. Relevante criteria

3.2.1. Beheergebied

Het afsluiten van een beheerovereenkomst (al dan niet op maat, welke ook kunnen buiten de beheergebieden) kan één van de sluitstukken van een samenwerking met de landbouwers in de

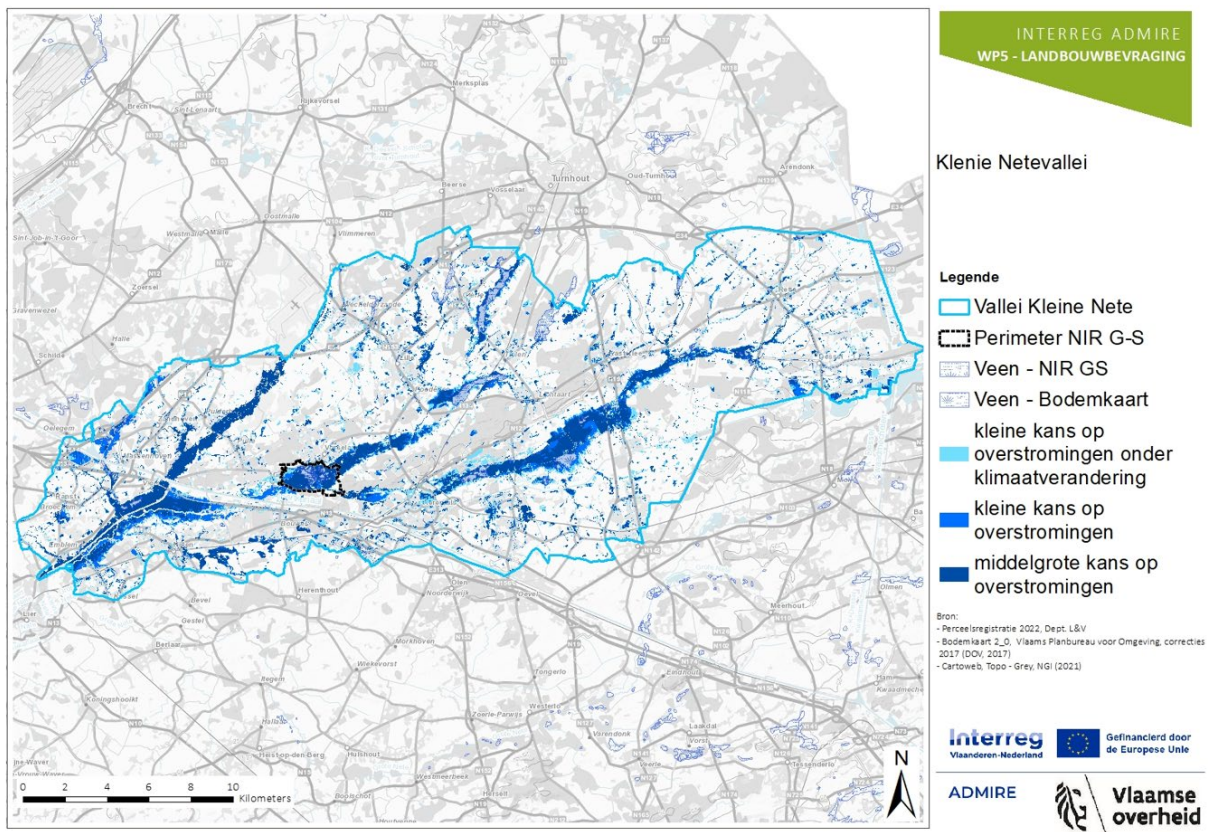

Figuur 2 - Beheergebied Beheerovereenkomsten

overgangsgebieden zijn. Alle relevante info hierrond werd dan ook verzameld, besproken en waar mogelijk meegenomen in de bevraging. Enerzijds keken we na welke landbouwers in het verleden (en tot en met 2023) een beheerovereenkomst lopende hadden. Dat waren er vijf. Bij twee van hen konden we in gesprek gaan en hierop ingaan. Anderzijds legden we de laag van het beheergebied³ onder de perceelslaag van elke landbouwer, zodat we tijdens het gesprek konden aangeven welke percelen in aanmerking komen om een beheerovereenkomst op af te sluiten.

3.2.2. Fluviale en pluviale overstromingskans

De huidige waterhuishouding van de gebruikspcelen werd als invalshoek gebruikt tijdens de gesprekken. Aan de hand van detailkaarten met de percelen, gecombineerd met een kaartlaag die de fluviale en pluviale overstromingskans weergeeft (zie figuur 3), gingen we samen met de landbouwers na in hoeverre deze kaart klopt met wat zij nu ervaren op het terrein. De duidelijke visuele weergave van het feit dat ze in valleigebied nu reeds kwetsbaar zijn voor overstromingen maakte de boodschap dat een verder hydrologisch herstel impact kan hebben, duidelijk en soms bespreekbaar.

Figuur 3 - overstromingsgevoelige gebieden

³ Beheergebied Beheerovereenkomsten is een overkoepelende laag die de zones afbakt waar soortenbeschermingen mogelijk zijn, evenals bufferen en verbinden van natuurgebieden.

4. RESULTATEN BEVRAGING

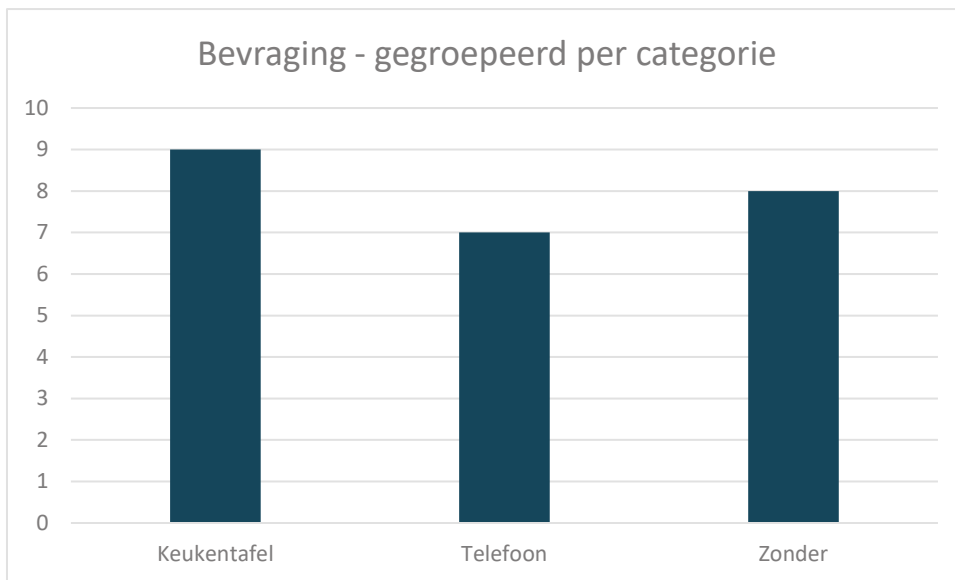
4.1. Kwantitatieve analyse

4.1.1. Aantal bevestigingen

Zoals eerder meegegeven zijn er drie mogelijke reacties op onze bevestiging, zijnde:

1. **Zonder gevolg** – dit betekent dat er ofwel
 - geen mogelijkheid was om telefonisch contact te leggen (na herhaaldelijke pogingen)
 - na een eerste contact en belofte om terug te bellen of een afspraak te maken, uiteindelijk toch geen gevolg aan gegeven werd
 - na een eerste contact en verstuurd mail met uitleg, toch geen interesse werd getoond
 - aan de telefoon duidelijk werd meegegeven dat er geen interesse was
2. **Telefoon** – dit betekent dat er een interview werd afgenomen aan de telefoon
3. **Keukentafel** – dit betekent dat er een afspraak werd gemaakt om langs te gaan en het gesprek aan de keukentafel plaatsvond

Wanneer we deze categorieën op een grafiek uitzetten, dan verkrijgen we volgende verdeling:

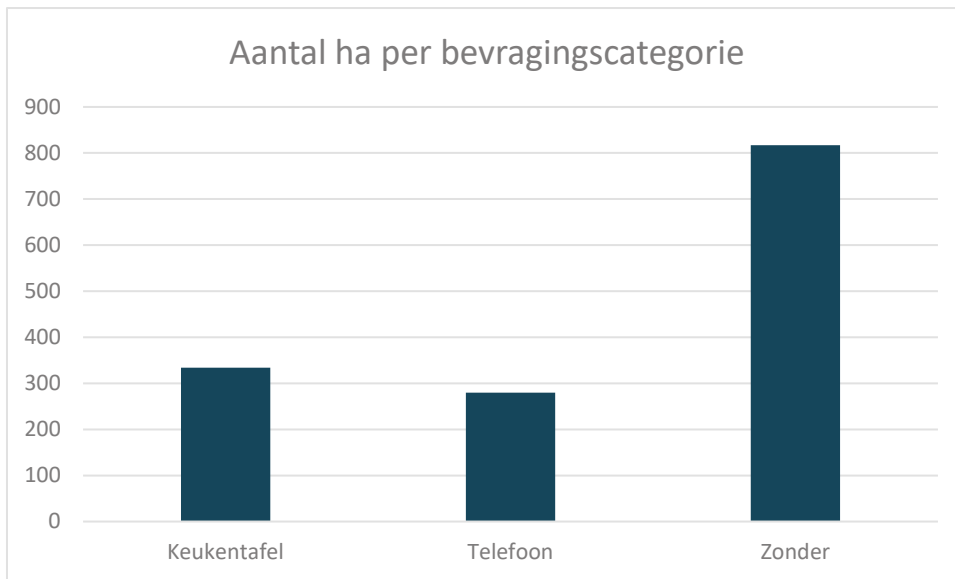

Figuur 4 Bevestiging per categorie

Er vonden negen keukentafelgesprekken plaats, zeven telefonische interviews en acht contactnames bleven zonder gevolg. Dit betekent dat we bij 2/3 van de gebruikers de bevestiging konden afnemen.

Als we in kaart brengen hoeveel gebruikspcelen of hectaren van het totaal we hiermee hebben besproken, krijgen we een ander beeld (zie figuur 5) . Van de in totaal 1.431ha werd er 334ha besproken aan de keukentafel, 280ha aan de telefoon en 817ha niet. Via de 16 interviews bereikten we 42,8% van de doelloppervlakte.

Figuur 5 Oppervlakte per categorie

4.2. Kwalitatieve analyse

4.2.1. Algemene reactie en interesse

Bij de groep ‘zonder gevolg’ zijn de grootste landbouwbedrijven aanwezig. De drie melkveebedrijven met zetel in de perimeter van het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer en het akkerbouwbedrijf konden we niet contacteren of overtuigen om met ons in gesprek te gaan. De reacties gingen van interesse aan de telefoon naar niet voldoende voor een afspraak tot een agressief verbale reactie.

De groep bij wie het interview telefonisch werd afgenomen, bestond uit zowel enkele grotere bedrijven buiten de perimeter van Graafweide-Schupleer (met wie dus nog geen eerdere rechtstreekse contacten waren geweest in het kader van ons natuurinrichtingsproject) als enkele kleinere hobbybedrijven met verschillende achtergrond en activiteiten (schapen i.s.m. Natuurpunt, enkele paarden, enzovoort).

De tenor van de gesprekken was over het algemeen positief: het feit dat we de tijd namen om te luisteren naar hun verhaal en hun suggesties en hen informeerden over onze eventuele plannen, werd goed onthaald. We leerden heel wat over hun waterhuishouding en hun dagelijkse zorgen.

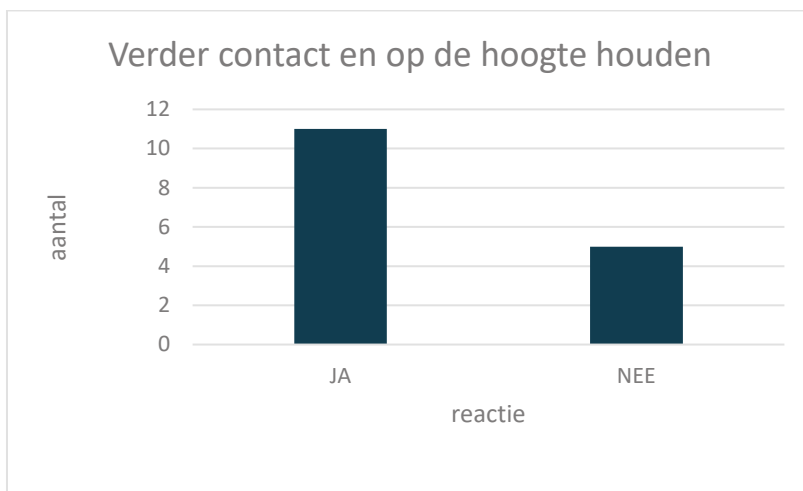
De keukentafelgesprekken vonden grotendeels plaats in een gemoedelijke sfeer. Er was een gezonde argwaan, maar de interesse voor en de nieuwsgierigheid naar onze plannen overwoog. De detailkaarten met de overstromingskans die de kapstok waren voor deel 1 van het gesprek “hoe is de huidige waterhuishouding van de percelen?” en “kloppen deze kaarten met hoe jullie dit ervaren?” zorgden voor een open gesprek waarop we konden verder bouwen richting de toekomst. Onze open vraagstelling, neutrale houding en luisterbereidheid gaven ons veel informatie terug. De groep was ook hier heterogeen, wat op zich misschien wel een representatie is van de gebruikers van de percelen in de overgangsgebieden die we onderzoeken binnen ADMIRE.

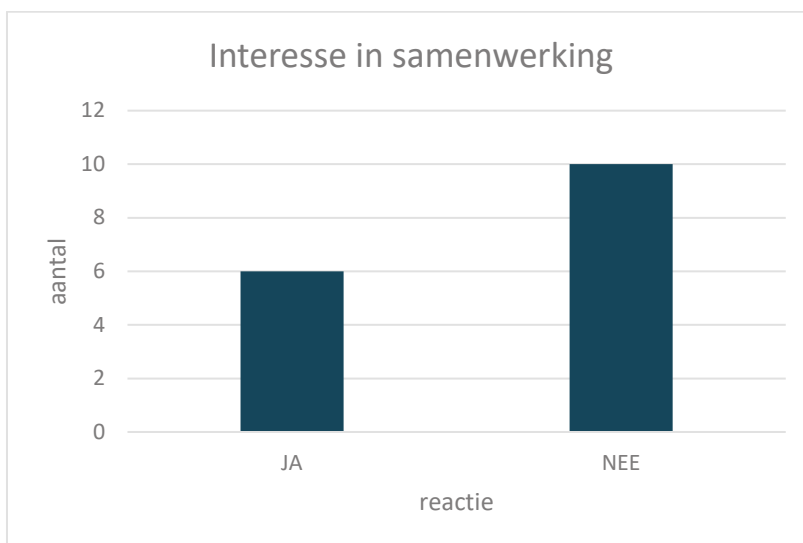
4.2.2. Concrete stappen

Zowel bij het telefonisch afnemen van het interview als bij de uitgebreidere keukentafelgesprekken werd er op een bepaald moment gepolst naar enerzijds de wens om verder op de hoogte gehouden te worden van onze acties en maatregelen en anderzijds of er bereidheid is om samen te werken in de toekomst, zij het via beheerovereenkomsten, een ander financieringsmechanisme of om bv het vergoedingensysteem te stofferen van data.

Onderstaande figuren geven weer hoe de landbouwers op deze vragen reageerden. De meesten wensen op de hoogte gehouden te worden, maar bij het verder polsen naar actiebereidheid tot samenwerken is er meer terughoudendheid. Uiteindelijk zijn er zes respondenten die de wil hiertoe uitten. Hiervan zijn er twee professioneel landbouwer, de vier anderen zijn in bijberoep of als hobby op hun percelen werkzaam.

Figuur 6 - Aantal van de bevroagden dat op de hoogte wenst gehouden te worden

Figuur 7 - Aantal van de bevroagden dat wenst samen te werken

4.2.3. Input landbouwers

De verslagen van de gesprekken staan uitgeschreven in de bedrijfsfiches, waarvan een geanonimiseerd voorbeeld in bijlage II te vinden is. Hieronder vermelden we enkele van de opmerkingen en suggesties die hierin te vinden zijn, dit om een idee mee te geven van wat er leeft in deze doelgroep.

Wat betreft de waterhuishouding

- De waterwinning door PIDPA in Grobbendonk wordt enkele malen aangehaald. Het effect is zodanig dat er na twee weken zonder regen al droge percelen zijn in de nabije buurt.
- Wateroverlast is er wel degelijk, en duidelijk meer dan enkele jaren geleden. Het water trekt ook langzamer weg. De redenen die aangehaald worden, zijn:
 - o het niet langer ruimen van de grachten door de provincie;
 - o het ophouden van het water aan de molen in Grobbendonk;
 - o het afgraven van de dijk;
 - o de vele bevers die zich ondermeer bevinden rond de percelen in Trommelzwaan.
- We ontvingen tegenstrijdige signalen. Zo vernemen we ook dat over het algemeen de percelen minder nat zijn dan tientallen jaren geleden. Dit is het effect van alle overstromingsbekkens en de Sigmawerken. De laatste grote overstroming dateert van ongeveer 2012.
- Wat de vernatting betreft: deze is op zich niet zo erg, maar het grote probleem is de waterkwaliteit. Het water blijft tegenwoordig veel langer staan op de gronden, en eens het weggetrokken is, wordt duidelijk welke smurrie overblijft. Deze stinkt, en de eerste snede is gewoon niet bruikbaar.

Wat betreft stuwen en regeling waterpeil

- Hydrologisch herstel van de vallei start best stroomopwaarts (rond Turnhout) en liefst met een grote stuw, zodat het hier wat droger blijft.
- Stuwen die het water de kans geven om te verdwijnen wanneer nodig voor het gewas, zien we als een te proberen kans om vernatting onder controle te houden en natuur en landbouw dicht bij elkaar te brengen;
- Werken met stuwen kan, maar enkel wanneer je de waterlopen voldoende ruimt en helder maakt (niet vol onkruid en takken), dan is er kans op slagen. Zo lang de waterloop dicht zit, ziet deze landbouwer geen heil in stuwen;
- Wat stuwen betreft, begrijpt een andere landbouwer dan weer niet waarom de overheid de toestemming van de landbouwers nodig heeft om deze op officiële beken te installeren. Hij zou hier veel meer op inzetten;
- Ten slotte ziet iemand anders duidelijk voordelen in stuwen, maar de vraag is:
 - o Wie mag die plaatsen op bv onbevaarbare waterlopen cat 2?
 - o Wie bedient dan de stuw? Gebeurt dit in overleg? Want voor de ene (natuur) zal het nooit nat genoeg zijn, en voor ons (landbouw) zijn er andere overwegingen.

Wat betreft Beheerovereenkomsten

- Geen interesse, want met bufferstroken is er nog minder grond om te bemesten, en ik heb nu al te weinig.
- Geen enthousiasme voor beheerovereenkomsten: ik moet nu al een strook van vijf meter gerust laten en ben niet geïnteresseerd om nog meer te doen.

Wat betreft vergoedingssystemen, teeltwijzigingen of andere vormen van flankerend beleid of samenwerking

- Paludicultuur: laat mij maar eten kweken voor mijn dieren;
- Vergoedingen: daar gelooft deze landbouwer niet in, die komen niet of te laat of zijn onvoldoende;
- Bij de vraag welke maatregelen zouden helpen om het herstel te overwegen of de impact te verdragen, was het antwoord duidelijk: een vergoeding gebaseerd op de oogstvermindering en de inkomensderving.

Algemene suggesties en frustraties

- De landbouwer gaf aan niet bereid te zijn mee te werken, gezien Natuurpunt ook mee in de coalitie van ADMIRE zit en dat wil zeggen dat alles toch al beslist is.
- Op de akkerpercelen wordt al meer dan 20 jaar aan koolstofopbouw gedaan, dit via bemesting met stalmest en met groenbedekkers (snijrogge, italiaans gras, mosterdzaad). Ze hekelen hierbij de regelgeving rond blijvend grasland die ervoor zorgt dat goede graslanden na vier jaar (wanneer ze beginnen renderen) gescheurd worden en zo niet aan koolstofopbouw kunnen doen.
- Algemene bezorgdheid dat in de huidige beleidsvisie goede landbouwgrond onomkeerbaar wordt opgegeven en er op termijn honger zal komen. Hij had het dan in de eerste plaats over verschralingsprojecten.
- Wat de verstandhouding tussen landbouwers en Natuurpunt in het gebied betreft, zou het helpen moest Natuurpunt het maaisel van hun gebieden niet (tot jarenlang) stockeren op hopen verspreid in het gebied, maar zou wegvoeren of ergens direct zou verwerken of opbrengen.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De aanpak van deze bevraging (methodiek) is vrij intensief geweest naar voorbereiding toe. Dit heeft niet overal gerendeerd gezien we niet op alle bedrijven zijn kunnen langsgaan. Tegelijk ondervonden we het voordeel van deze voorbereiding omdat we bij een telefonisch interview onmiddellijk inhoudelijk konden meepraten.

Het is jammer om vast te stellen dat de groep waar de grootste impact qua samenwerking kan gerealiseerd worden niet bereid was om te luisteren naar ons verhaal. Heeft dit te maken met het feit dat we geassocieerd werden met de lopende natuurinrichting? De natte wintermaanden? Deze weerstand is wel opvallend en vonden we deels terug in de interviews die we konden afnemen (cfr reacties hierboven).

Anderzijds hebben we wel met twee derde van de doelgroep een constructief gesprek gevoerd, waarbij de meesten de deur openlaten voor verder contact.

Concrete stappen kunnen we momenteel niet nemen richting beheerovereenkomsten of paludicultuur. Bij deze doelgroep hadden we de hoop meer impact te realiseren, maar de verwachting was wel dat dit niet eenvoudig zou zijn. Het werd een aftasten naar de bereidheid, een kennismaking of opfrissen van de lopende contacten.

Communicatie rond dit traject in verschillende stappen en naar verschillende doelgroepen lijkt ons wel aangewezen. Zo voorzien we een toelichting op het intern projectteam van de natuurinrichting Graafweide Schupleer, voor de partners van ADMIRE en op de commissie en het comité van de NI. Naar de landbouwers die meewerkten aan de bevraging wordt dit rapport opgestuurd. Inzichten en ideeën uit deze toelichtingen en reacties op de zending nemen we mee.

BIJLAGE I: INDICATIEVE VRAGENLIJST

Telefonische bevraging landbouwers met perceel in Graafweide Schupleer

Starten met kaderen reden gesprek:

- Contacthistoriek nakijken (NI, grondenaankoop, info-avond) en hiernaar verwijzen, klopt dit?
- Nu Europees project in de vallei van de Kleine Nete dat
 - o enerzijds in de natuurkernen (bv GS) behoud en herstel (van veen) beoogt en anderzijds in de ruime omgeving van de vallei maatregelen (bv Beheerovereenkomsten, andere teelten) zoekt om de verschillende functies van landgebruik op elkaar af te stemmen
 - o via samenwerking met de landbouwers

➔ Daarom bellen we jou op: gronden in GS én breder in de vallei

Indien bezoek niet wenselijk of nodig is, mogen we onderstaande lijst met u overlopen? Nu of op een ander, meer geschikt moment?

1. Perceelskenmerken

Zijn er percelen of teelten waar u:

- Last hebt van droogtestress?
 - o Neen, beregenen of draineren of put?
 - o Ja ..
- Last hebt van wateroverlast?
- Beheerovereenkomsten:
 - o Eerst nagaan of ergens een perceel in aanmerking komt voor de huidige BO's
 - o Dan vragen of ze dit weten/beseffen dat dit zo is, en praten hierover
 - o Wanneer van toepassing is (bij actieve lb'ers) kunnen we verwijzen naar GLB en ecoregelingen
- Een gebruiksovereenkomst hebt
 - o Zo ja/zo neen, bent u bereid om op percelen die hiervoor in aanmerking komen (nu en in de toekomst) een dergelijke overeenkomst af te sluiten

➔ Polsen naar eigendom of pacht of andere gebruiksvorm terwijl we op het perceel ingaan en het duidelijk is over welk perceel het gaat

2. Suggesties nav hydrologisch herstel vallei (deze vragen enkel stellen wanneer uit voorgaande vragen interesse en toepasselijkheid blijkt) – zoniet zeker nog kort verder gaan naar vraag 3 en 4

- Bent u bereid om uw percelen hydrologisch te laten herstellen of... wat als de percelen die nu met droogtestress zitten hydrologisch hersteld kunnen worden....
- Wat zou u helpen om dit herstel te overwegen of de impact hiervan te verdragen?
 - Duidelijkheid over gegarandeerde vergoeding – hier link leggen met nood aan gegevens rond opbrengstverliezen, samenwerking?
 - Vergoeding obv oogstvermindering

////////////////////////////////////
////////////////////////////////////

- Geslaagde voorbeelden van natte landbouw
- Meer info over het belang van hydrologisch herstel
- Mogelijkheid om vernatting na bepaalde tijd terug te draaien

....

- Wordt u graag op de hoogte gehouden van praktijkevoluties inzake natte landbouw?

3. Nagaan of de persoonlijke gegevens correct zijn:

Adres

Wie is bedrijfsleider? Op welk telefoonnummer en emailadres te bereiken?

Inkomensvorming? (hoofd- of bijberoep, gepensioneerd, hobby)

4. Bedrijfsgegevens – enkele gegevens nagaan en vragen

Bedrijfstype

Betrokkenheid bij andere overheidsprojecten bv *bodem.water/ beek.boer.bodem/.... Hiernaar polsen*

BIJLAGE II: VOORBEELD VAN EEN BEDRIJFSFICHE

Landbouwer LV

Melkstraat 1

2000 Antwerpen

0470 70 70 70

landbouwer@gmail.com

Datum telefonisch gesprek: xx.xx.xxxx

Geografische situering

Kaart met alle percelen – ligging bedrijfszetel

Bedrijfskenmerken

Tabel 1 Bedrijfskenmerken op basis van enquête

Bedrijfskenmerken	
Geboortjaar	1900
Hoofdberoep landbouw	ja
Bedrijfstype	Gemengd Bedrijf
Totale bedrijfsoppervlakte	100ha
Eigendom/pacht	50/50
Teeltplan	Gras/maïs/voederbieten/granen
Dieren	50

Samenvatting van de historiek die er is met het bedrijf – wie is er al langs geweest – wat weten we – wat loopt er nu (bv aankoop van een perceel) – wat ligt gevoelig?

Betrokken percelen

Detailkaarten van de percelen

Waterhuishouding en drainage van de percelen:

Bij het overlopen van de huidige situatie qua droogte- en waterstress met de bovenstaande kaart, wijst de landbouwer op de volgende zaken:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Impact hydrologisch herstel – suggesties landbouwer

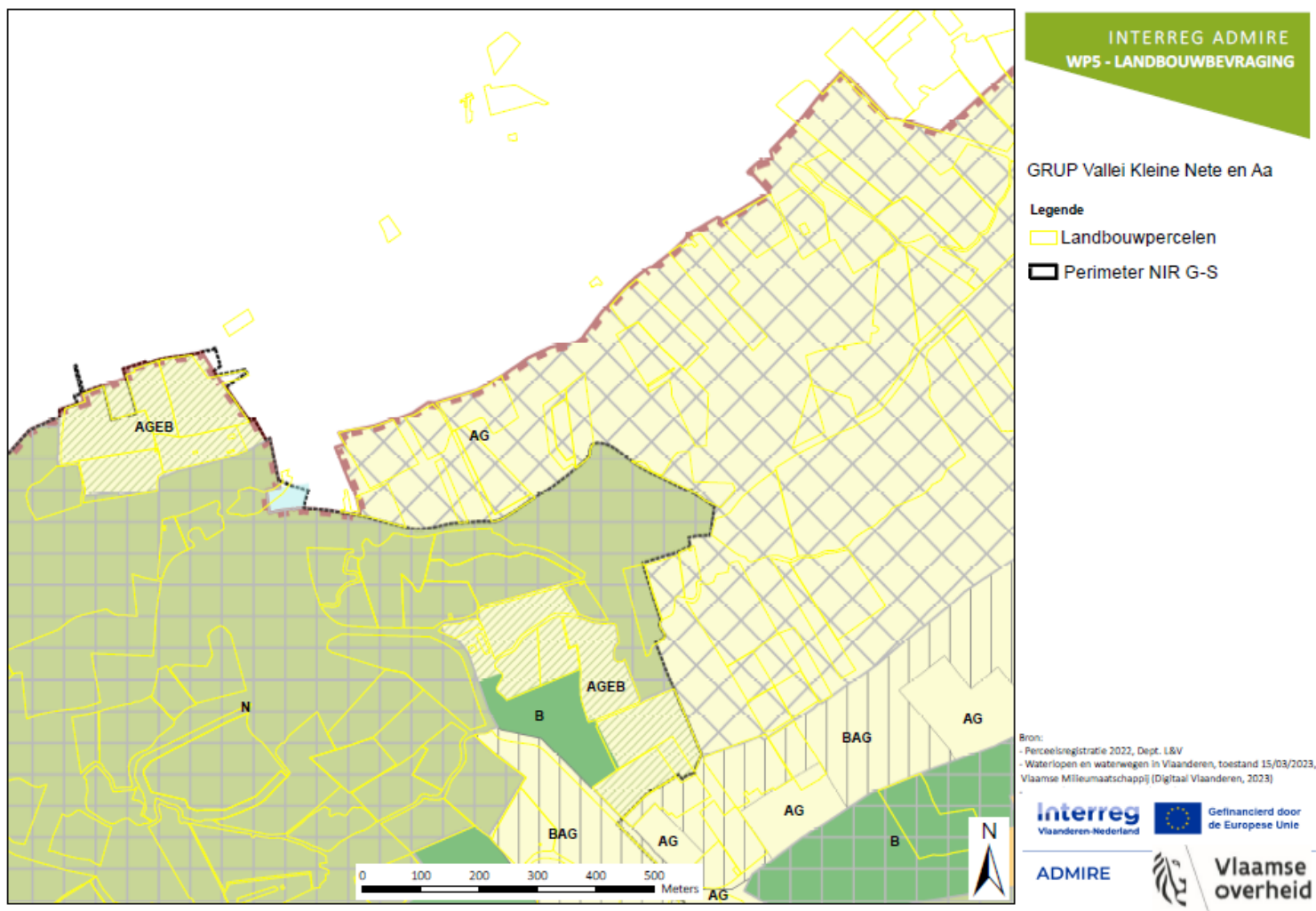
Verslag gesprek

Aandachtspunten gesignaleerd door de landbouwer

Verslag gesprek

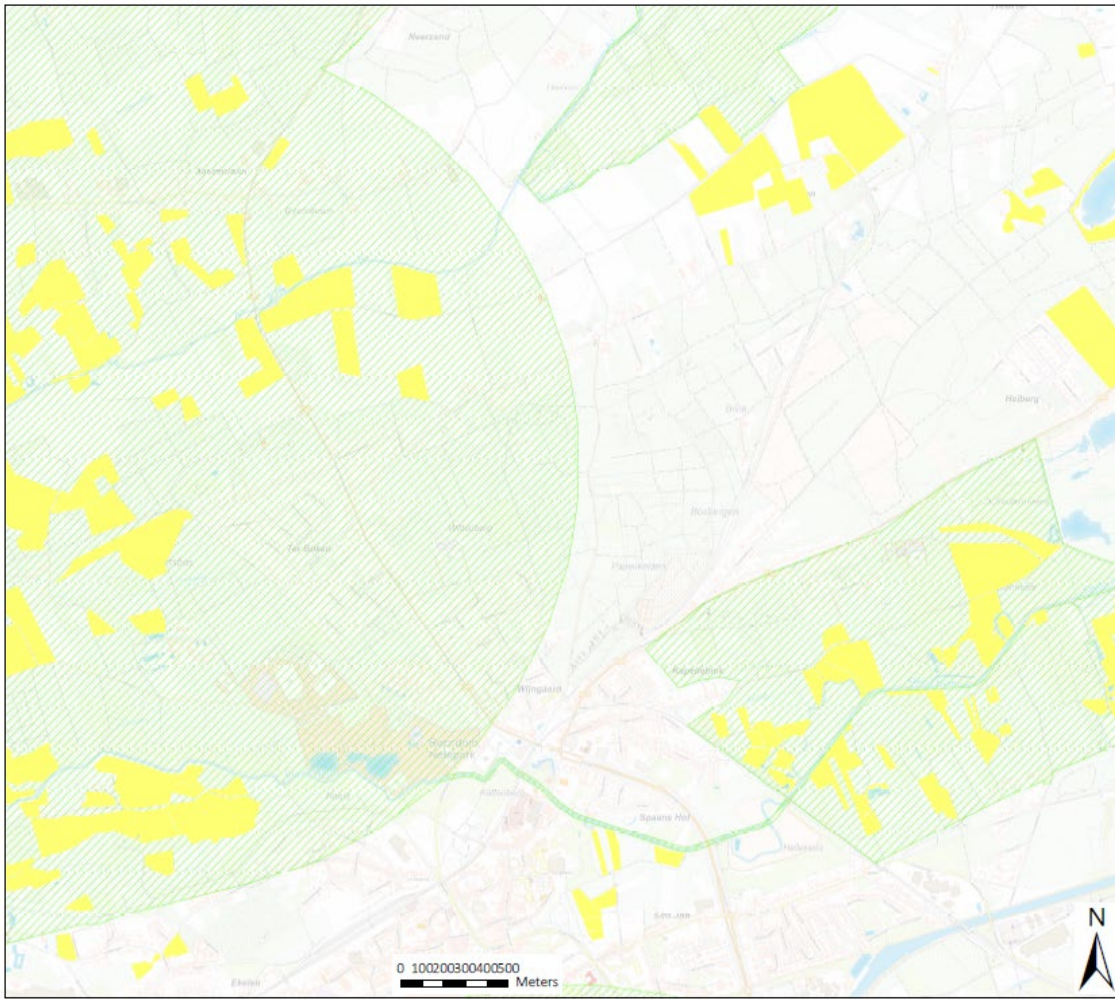
////////////////////////////////////
////////////////////////////////////

BIJLAGE III: ENKELE TYPEKAARTEN

Figuur 8 - detailvoorbeeld met laag GRUP

Beheergebied Beheerovereenkomst

Legende

- Landbouwpercelen
- Beheergebied

Bron:
 - Perceelsregistratie 2022, Dept. L&V
 - Waterlopen en waterwegen in Vlaanderen, toestand 15/03/2023,
 Vlaamse Milieumaatschappij (Digitaal Vlaanderen, 2023)

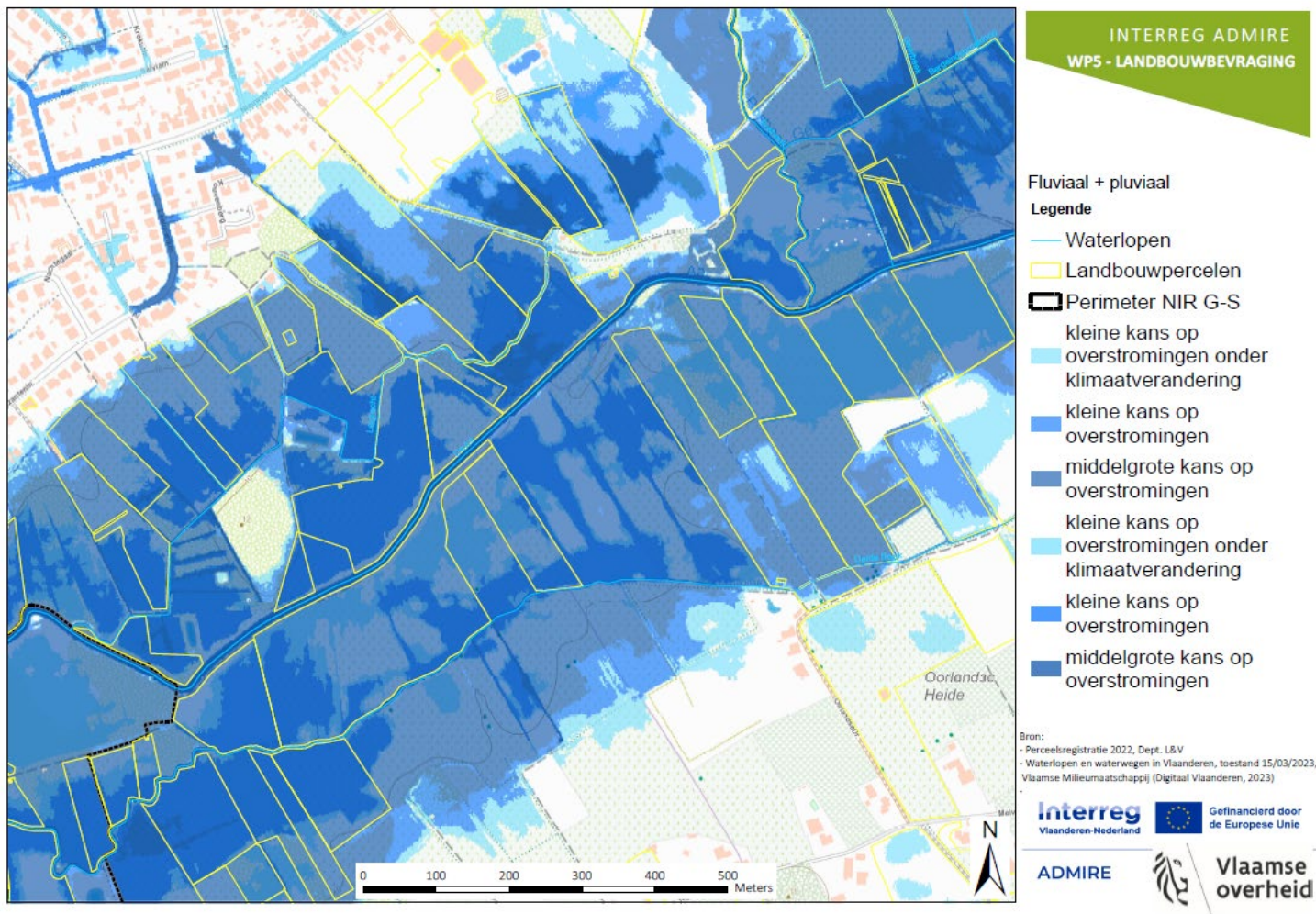

 Gefinancierd door de Europese Unie

Figuur 9 - detailvoorbeeld met laag BO

Figuur 10 - detailvoorbeeld met laag overstromingsrisico

